

Sygn. akt VIII U 2645/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Grażyna Cichosz

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2016 roku w Lublinie

sprawy B. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o rekompensatę

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 7 kwietnia 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje B. K. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sygn. akt VIII U 2645/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał B. K. emeryturę od dnia 1 marca 2016 roku, ustalając jej wysokość na kwotę 1.934,62 złote. Jednocześnie organ rentowy odmówił prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ, w jego ocenie, nie został udokumentowany co najmniej 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. Zakład nie uwzględnił w tym zakresie zatrudnienia od dnia 1 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku, ponieważ podane w świadectwie stanowisko nie jest zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a także okresu od dnia 3 stycznia 2000 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku, ponieważ wnioskodawczyni nie przedłożyła świadectwa potwierdzającego wykonywanie pracy w warunkach szczególnych (decyzja – k. 23 a.e.).

B. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie jej prawa do rekompensaty. Wskazała, że od dnia 1 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku była zatrudniona przez (...) Publiczny Szpital (...), a następnie od dnia 1 stycznia 2000 roku do dnia 27 marca 2016 roku przez (...) (...) w L.. W obydwu okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę w warunkach szczególnych (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie wskazał, iż w związku z przedłożeniem do odwołania nowej dokumentacji w postaci prawidłowo wystawionego świadectwa pracy w warunkach szczególnych, uwzględniono okres od dnia 1 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku, tj. 10 lat, 6 miesięcy i 8 dni. Z uwagi jednak na nieudowodnienie co najmniej 15-letniego

okresu zatrudnienia, w dniu 2 maja 2016 roku wydana została kolejna decyzja o odmowie prawa do rekompensaty (odpowiedź na odwołanie – k. 5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

B. K. urodziła się w dniu (...).

W dniu 22 marca 2016 roku złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury (wniosek – k. 1-4 a.e.).

Do powyższego wniosku dołączyła świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, z którego wynika, że będąc zatrudniona w (...) Publicznym Szpitalu (...) w L. od dnia 1 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace technika chemika (świadectwo – k. 8 a.e.). Ponadto dołączyła świadectwo pracy, wystawione przez (...) (...) w L., zgodnie z którym od dnia 3 stycznia 2000 roku do dnia 27 marca 2016 roku w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę laboranta, starszego laboranta oraz starszego technika (świadectwo – k. 17 a.e.).

Na podstawie powyższej dokumentacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił wnioskodawczyni prawa do rekompensaty, nie uwzględniając żadnego z okresów do pracy w warunkach szczególnych (decyzja – k. 23 a.e.).

Do odwołania od powyższej decyzji B. K. dołączyła kolejne świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawione przez (...) Publiczny Szpital (...) w L.. Wynika z niego, że od dnia 1 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace w prosektorjach i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej jako technik chemik (świadectwo – k. 34 a.e.).

Uwzględniając przedłożone świadectwo organ rentowy w dniu 5 maja 2016 roku wydał kolejną decyzję odmawiającą prawa do rekompensaty. Zakład uwzględnił jednak okres zatrudnienia w (...) Publicznym Szpitalu (...) w L. w wymiarze 10 lat, 6 miesięcy i 8 dni. Nadal natomiast nie uznawał okresu zatrudnienia od dnia 3 stycznia 2000 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku z powodu braku świadectwa potwierdzającego wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (decyzja – k. 37 a.e.).

Sąd Okręgowy ustalił, że B. K. od dnia 3 stycznia 2000 roku była zatrudniona w Katedrze i Zakładzie (...) w L.. Do tego czasu zakład pracy wnioskodawczyni znajdował się w strukturze organizacyjnej (...) Publicznego Szpitala (...) w L., jednak od dnia 3 stycznia 2000 roku pracownicy (...) (...) stali się pracownikami (...) (wcześniej funkcjonującego jako (...)).

Poza zmianą pracodawcy, warunki w zakresie wykonywania obowiązków oraz wymiaru czasu pracy nie uległy zmianie. Nie zmieniło się również stanowisko pracy. Wnioskodawczyni pracowała w laboratorium przy badaniach śródoperacyjnych, która polegała na tym, iż w czasie operacji otrzymywała żywą tkankę w celu zbadania i zdiagnozowania możliwości zarażenia gruźlicą lub wirusem HIV. Ponadto wykonywała inne badania zlecone przez różnego rodzaju podmioty, w tym publiczne szpitale (...) oraz (...) w L.. Wykonywanie czynności pracowniczych wiązało się ze stosowaniem odczynników chemicznych oraz barwników, a także narażeniem na kontakt ze substancjami szkodliwymi, takimi jak formalina, ksylan i aceton. Do 2007 roku (...) (...) wypłacał pracownikom dodatek za pracę w warunkach szkodliwych (zeznania wnioskodawczyni – k. 15v i k. 25 a.s., zeznania A. K. – k. 24v-25 a.s., zeznania H. H. – k. 25 a.s., pismo kierownika Katedry i Zakładu (...) – k. 14 a.e.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody zebrane w toku postępowania przed Sądem, a także przed organem rentowym.

Zeznania świadków Sąd uznał za w pełni wiarygodne. A. K., i H. H. pracowały z wnioskodawczynią zarówno w Szpitalu Publicznym nr (...) w L., jak i w Katedrze i Zakładzie (...). Dzięki temu opisały jakie czynności wykonywała, a także na jakie warunki była narażona wnioskodawczyni podczas wykonywania pracy. Wyjaśniły także, że zatrudnienie na (...) spowodowane było przejściem zakładu oraz kadry pracowniczej Szpitala. Wskazały przy tym, że zakres

obowiązków w porównaniu do poprzedniego okresu – uznanego przez organ rentowy za wykonywany w warunkach szczególnych – nie zmienił się.

Za wiarygodne, jako spójne z zeznaniami świadków, także zostały uznane zeznania wnioskodawczynie.

Dowody z dokumentów również zostały obdarzone wiarą przez Sąd. Ich treść oraz forma nie budziły zastrzeżeń, a także nie była kwestionowana przez strony.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965, tekst jedn. ze zmianami) rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabydą prawa do emerytury pomostowej.

Warunki jej przyznania precyzuje art. 21 cytowanej ustawy, który stanowi, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat. Jednocześnie rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach. Zgodnie z treścią art. 23 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę i jest ona przyznawana w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy emerytalnej.

Tym samym, aby ustalić prawo do rekompensaty konieczne jest wykazanie, iż ubezpieczony do dnia 1 stycznia 2009 roku udowodnił 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, przy jednoczesnym braku możliwości uzyskania prawa do emerytury pomostowej lub prawa emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na skutek zmiany stanu prawnego wprowadzonego ustawą o emeryturach pomostowych. Celem rekompensaty jest bowiem zapewnienie pracownikom uzyskania odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którzy nie nabydą prawa do emerytury pomostowej.

Pracę można uznać za wykonywaną w warunkach szczególnych, jeśli zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887, tekst jedn. ze zmianami) pracownik jest zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Tego typu prace zawarte są w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43).

W niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną było nieudowodnienie przez wnioskodawczynię 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał, iż skarżąca legitymuje się stażem pracy w ilości 10 lat, 6 miesięcy i 8 dni.

Sąd Okręgowy wskazuje, że w myśl art. 473 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101, tekst jedn. ze zmianami) sąd rozpoznający sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy ustalaniu spornych okoliczności może korzystać z wszelkich środków dowodowych, w szczególności może on w celu sprawdzenia faktów niewynikających dostatecznie z treści przedłożonych do sprawy dokumentów przeprowadzić dowód ze świadków lub z przesłuchania stron. Regulacja ta ma pierwszeństwo przed instrukcyjną normą przewidzianą w § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, zgodnie z którą okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów resortowych. Oznacza to, iż brak w świadectwie pracy informacji o tym, czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach nie

jest wiążący w postępowaniu sądowym i nie może powodować negatywnych konsekwencji dla pracownika w sytuacji, gdy innymi sposobami wykaże, że faktycznie świadczył pracę w szczególnych warunkach. Takie stanowisko zgodne jest również z poglądami orzecznictwa, które stoi na stanowisku, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez takie organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 grudnia 2004 roku, III AUa 2474/03, LEX nr 151770).

Biorąc pod uwagę zgromadzony materiał dowodowy w postaci zeznań świadków Sąd uznał, że B. K. pracowała w warunkach szczególnych łącznie przez ponad 15 lat. Sąd uwzględnił jako pracę w takich warunkach okres zatrudnienia w na Uniwersytecie (...)w L. od dnia 3 stycznia 2000 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku (8 lat, 11 miesięcy i 29 dni), gdzie wykonywała prace wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w Wykazie A, w Dziale XII „W służbie zdrowia i opiece społecznej”, pod pozycją 3. „ Prace w prosektorjach i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej”.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że wnioskodawczyni spełniła przesłankę z art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, tj. posiada okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W związku z tym Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. K. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Lublinie na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.